

Rendkívüli kiadás.

Debrecen, 1904.

III. évfolyam 343. szám.

Kedd december 13.

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5 "			
Égészévre	20 "			

A Szabadság eredeti távirata Érkezett d e II órakor.

Ma reggel fél 10 órakor gróf Apponyi és gróf Zichy Jenő vezetésével mintegy 110 képviselő a Dorottya utcán vonult végig a képviselőházhoz. A képviselőház előtt álló rendőr tisztviselőt pofon vágták, rugták, mert ez azt mondta, hogy egyenként vonuljanak be. Rakovszky fegyvert rántott, de két képviselő kezéből kicsavarta. Erre bementek a képviselőházba, ott még az ülés megkezdése előtt a szolgákat, öröket kikergették, az elnöki széket darabokra törték, az összes iratokat szét tépték, a miniszteri székeket, asztalokat tönkre tették, úgy hogy a képviselőház helyisége valóságos romban hever.

tömeg kísérte. A mikor a képviselőház főbejárója elé értek a képviselők mindjárt parázs verekedés támadt. Egy Rogulija nevű rendőrtisztviselő felszólította a képviselőket, hogy egyenként vonuljanak be. Iszonyu kavarodás támadt erre.

— Eláll! Ki vele! Mit akar itt!

Justh Gyula pofonvágta a rendőrtisztviselőt, Zboray Miklós pedig feltaszította. A képviselők erre bevonultak. A folyosókon és a teremben ekkor már fel volt állítva a parlamenttestőrség. Az ellenzéki képviselők rohammal törtek be az ülésterembe. Néhány pillanat és a tanácskozó terem egy része romokban hevert.

Kubik Béla és Rákosi Viktor az elnöki emelvény felé vezényeltek rohamot. Az emelvényen tizenkét testőr állt. A jobb karfa, mint egy tizennégy méter hosszú egy pillanat alatt össze-vissza volt zuza. A terem közepén kezdődött most a dulakodás. A parlamentben sohasem látott jelenetet játszottak le. Irtózatossá zaj és lárma. Bakonyi Samu, Lovászy Márton, Lengyel Zoltán, Nessi Pál a darabantoknak rohantak. Össze-vissza fogták őket. Általános kavarodás. A padok lapjait letépték és megkezdődött a bombardozás. Párosával repültek a deszkalapok az elnöki emelvényen nyugodtan álló darabantok felé. A testőrség nyugodtan tűrte a támadást, Bakonyi Samu a jobb bejárónál egy darabantot kivert. Papp Zoltán egy széket hajított fel. Egy darabantot fején talált. Az izgalom dühöngéssé fajult. Nessi Pál a miniszterelnöki íróasztalt fordította fel. És sorba döntögették most a többi miniszteri íróasztalt is. A bársonyszékeket pedig a padokra dobták. A terem ekkor már össze-vissza volt zuzva, a törvénykönyveket is eltepték. És most egy újabb roham a darabantok felé, a kik végre is kivonultak a teremből. A darabantok az elnöki szoba elé vonultak. Farkas János főterembiztos Tisza István gróf felé ment, a ki ebben a pillanatban jött a miniszterelnöki szobából.

A kapitány köpenyege.

Skerlitz kapitány nagyokat lépve és szuszogva törtetett fel a kis lányhoz a negyedik emeletre. Skerlitz kapitány tüzér volt s pártfogolta a kis lányt. Hogy kiféle — miféle volt ez a lány, azzal még a nagy körüti bérház lakói sem voltak egészen tisztába, pedig azok mindent szoktak tudni. A bérház köztudata szerint a lány ösztöndíjas színinövendék volt és Margitnak hívták. A kapitány azonban egyszerűen kis lánynak szólította, csak néha, bizonyos ellenőrizetlen pillanatokban nevezte Gretchennek, de ilyenkor a kapitány rendkívül ünnepélyes hangulatban volt s mikor a pocakos kapitányt ünnepélyes hangulat szállta meg, még a privátdinerjét is Herr Johannak szólította.

Skerlitz kapitány nagy kardesörömpölések és szuszogások közt feljutott végre a negyedik emeletre. Nagy robajjal nyitott be a kis lányhoz, amikor hirtelen egy ember rohant el mellette. Az előszoba homályos volt s így a kapitány nem láthatta, ki volt az illető s mire jobban megnézte volna, már be is volt téve mögötte az ajtó. De a kapitány is fogva volt. A rejtélyes alak sietségekben az ajtóval becsipte a kapitány ur köpenyegének bal szárnyát.

Hopp! Az ajtó hirtelen újra kinyílt, s a kapitány előtt egy önkéntes állott saját ezredéből. Az önkéntes haptákba vágta magát és jelentette:

— Alázatosan jelentem a kapitány urnak, becsiptem a . . .

Mire Skerlitz kapitány emberevő te-

Farkas jelentést tett Tiszának.

— Pozsgay Miklós és Lukács Gyula kezdték a verekedést. Ki tudnám őket verni . . .

Tovább nem folytathatta, mert összeesett. A jegyzői szobába vitték és ápolás alá vették.

Ezenközben odabent még néhány padot zuztak össze. A kormánypárt részéről egyetlenegy képviselő Nagy Sándor maradt a teremben. A zaj úgy-hogy elcsillapult Tisza István gróf lépett a terembe. Iszonyu füttyöléssel fogadták.

Zboray Miklós felszaladt az elnöki emelvényre:

— Szavazzunk! Szavazzunk! kiáltotta.

Az Andrásyok jöttek. Gyula és Tivadar grófok. Viharos éljenzéssel fogadták.

Jerubach Péter Tiszához lépett:

— Ez a Ház tele van rendőrrel. Kérlek, vedd tudomásul, hogy kiléptem a pártból. Viharos éljenzés fogadta ezt az ellenzéken. Az ellenzék elfoglalta az elnöki emelvényt. Az elnöki asztalon Gabányi Miklós ül. Mellette állanak Rátkay László, Nagy Sándor (nagylaki) Justh Gyula, Hegedüs Károly, Pozsgay Miklós. A kormánypárti padokon gyéren vannak jelen. A szabadelpárt zöme a folyosón van. A közönség karzatai rogyásig megteltek. A teremben, sötét lévén, meggyújtották a villamot. A zajongás egyre tart. Baloldalt a gemolyagban Apponyi Albert gróf, Zichy Jenő gróf és a két Andrásy tanácskozik.

Sivár képe van a teremnek. Az elnöki emelvény karfája hiányzik, a miniszteri asztalok fel vannak fordítva, az ellenzéki padok nagy részének le vannak tépve a lapjai. Csupa faszilánk az egész terem. Iszonyu zsvaj támadt most:

— Tisza beadta lemondását!

Viharos éljenzéssel fogadja ezt az ellenzék. Tisza István gróf távozik a teremből. Andrásy Gyula gróf a jobboldal felé megy. Plósz Sándorral, Daniel Ernővel tanácskozik.

kintetet vetett az önkéntesre és ingerülten dörmögte:

— Igen, látom! Ön be van csipve . . .

Azzal sarkon fordult és faképnél hagyta az önkéntest.

A szobából a kis lány repesve szaladt a kapitány felé, aki azonban összefont karokkal állott meg előtte és a lábát szétvetve harsogta:

— Gretchen!

— Ah! A kapitány ünnepélyes hangulatban volt. A kis lány tisztába lehetett a helyzettel.

— Kapitány! — mondotta sietve szintoly ünnepélyesen és farkasszem nézett a felsenburgi Skerlitz család leghájasabb tagjával.

— Ki volt az a taeskö? — döngött a kapitány.

— Hogy ki . . . hogy ki? . . . esevegte szaporán a kis lány. — Már hogy ki?

— Már hogy ki!

— Hát . . . a cousinom!

Ezer menydörgős menkö! A kapitány felpattant, mint egy ágyugolyó. Ilyen piramidális hazugság!

— Lelövetlek, mint egy verebet!

A kis lány oldalt hajította egy kissé a fejét és valami édes, huncut mosolyt röptett a kapitány felé.

— Megmutassam a születési bizonyítványát?

A kapitány felbőmbölt. Nem, nem, már elhisz mindent. Az ördögbe is, csak nem fog valami írka-firkát silabizálni? Utálta az írást még napiparancsban is. Egyszeriben

Az elnöki emelvény rogyásig tele van ellenzéki képviselőkkel. Legalul Olay Lajos, Nessi Pál, Horváth Gyula, Ráth Endre állott őrt. Zaj, lárma töltötte be a termet.

Tisza István mielőtt kiment volna a teremből, magaköré gyűjtötte az embereket és ezeket jelentette ki:

— Ez nem politikai tett. Ez közönséges büntény. Ne izgassátok fel magatokat. Délben 12 órakor értekezel.

Ezzel távozott.

Lent a félemeleten a teremőrök szobájában ezenközben a sebesült parlamenti öröket vették ápolás alá. Hárman sebesültek meg. László Antal őrmester fején, Kitlinger Antal őrsvezető szintén fején és Szücs Péter a szemén sérült meg súlyosan.

A teremben Andrásy Gyula gróf az elnöki emelvényre megy és kéréli az ellenzék, hagyja el az elnöki emelvényt.

— Nem tágitunk innen! — jelentik ki.

Apponyi Albert gróf helyén telepszik le, Kossuth Ferenc szintén. A folyosó is mozgalmas. Jönnek-mennek az emberek. A folyosókról a parlamenti testőrök eltávoztak, az elnöki szobát azonban hat markos ember őrzi.

Minden egyes ellenzéki képviselő egy-egy faszilánkot tesz el emlékül.

És most nagy jelenet játszódik le az elnöki emelvényen.

Justh Gyula: Nem türjük, hogy Percezel itt elnököljön (Viharos éljenzés.)

Rakovszky István: Inkább meghalunk, de Percezel itt elnökölni nem fog. (Viharos éljenzés.)

Nessi Pál: Esküdjünk, hogy Percezel itt elnökölni nem fog!

— Esküszünk! Esküszünk! — Zugott az ellenzék.

A miniszteri íróasztalok, székek egy halomban a terem közepén hevernek.

Lukács László pénzügyminiszter jött be egy pillanatra. Az ellenzék füttyüléssel fogadta.

A jobboldal rendkívül nyugodtan vi-

megnyugodott hát és ledobta a köpenyegét és a kardját.

— Tehát az unokabátyád?

— Ugy van! Eppen temiattad járt most nálam.

— Na, ez különös. És miért?

A kis lány ekkor már a kapitány térdén lovagolt. A kis fehér ujjacskaival meg-simogatta a kapitány állát és gügyögve duruzsolta:

— Oh az én cousinom nagyon bárgyu alak! Nyápic, ügyefogyott, mamlasz!

A kapitány hizott a leírástól és meg-elégedetten ingatta a fejét.

— Ne mondd!

— De igen! Kész hülye. — Oh, nem olyan daliás, férfias, mint te! Képzeld, az a tökfilkó kiseretni bujni az uniformisból. — Azt mondja, nem neki való a katonáskodás. Azt az egy évet sem bírja ki. Kért, hogy protezsáljam nálad. Valahogy dobasd ki. Hát nem egy mamlasz, mi?

A kapitány állát erősen csiklandozták azok az apró ujjacska. Nevetett és jókedvűen mondta:

— Ne félj, kis lány, úgy kidobatom, hogy a lába sem éri a földet.

Másnap a szokásos időben széles jó kedvvel, mint egy ütközetet nyert diadalmas hadvezér rontott be a kapitány a lányhoz:

— Kis lány! — dörmögte öntelten — azt a mamlaszt nagyszerűen kidobattam!

A kis lány huncutul nevetett és édes-készen mondta:

— Okos gyerek vagy! Te most bocsáss meg, nem tartóztatlak. Vendégem van.

szelkedett. Senki egy megjegyzést nem tesz. Hallgatagon ül az egyik rész, a másik pedig a nemzeti párttal beszélget minden izgalom nélkül.

Csávossy Béla háznagy az elnöki emelvényre akar felmenni, de nem engedik és így az alsó lépcsőről hirdeti:

— Ma ülés nem lesz!

— Nem hisszük! Nem hisszük! — zúg az ellenzék. Itt maradunk! Senki sem távozik!

Kitudódott most, hogy Polonyi Géza, a mikor s dulakodás folyt, majdnem agyonütötte Nessi Pált, a mennyiben az a súlyos aszék, a melyet dobott, Nessi vállát érte.

Délben fél 12 órakor a kormánypárt tagjai kivonultak és a szabadelvűpártba mentek, a hol délben értekezlet volt. Az ellenzék a teremben maradt.

Tizenkettőfél órakor a kormánypárt kivonult és a szabadelvűpártba ment, a hol délben pártértekezlet volt. Az értekezletre a képviselőkön kívül senkit sem bocsajtottak be.

Az ellenzék a Házban maradt.

Délben megjelent a folyosón Zichy Nándor gróf, viharosan megéljeneztek.

Az ellenzék a folyosókon és a teremben táborozik. Most derülnek ki az egyes epizódok.

Az első, a ki a terem felé rohant **Polonyi Géza** volt. Az ajtóban ekkor egy parlamenti testőr állott. Polonyi mellen ragadta és eltaszította:

— Menjen hóhérrak!

A tülekedésben a néppárt pap tagjai is résztvettek. Csernoh János, Ernal János és Molnár János.

Az elnöki emelvényt még mindég megszállva tartják. Nagy Sándor (néppárti), Szluha István, Nessi Pál, Ráth Endre, Zboray Miklós őrzik.

Hire terjedt, hogy odakünn plakátokat ragasztottak, hogy ma délután 4 órakor képviselőházi ülés lesz. Ez a hír azonban nem bizonyult valóznak.

— Ki . . . kiesoda?

— Az unokabátyám.

— Melyik?

— A civil.

— Hát olyan is él? Merre van, azonnal szétlövötem!

A kapitány már be is rontott a melléktérbe, ahol a diván karfáján ott lovagolt hetykén, jókedvűen az önkéntes. Az arcát felfújta és szemtelenül pöfékelte a füstöt a kapitány felé.

Skerlitz kapitány úgy érezte, hogy ő bomba, amely azonnal szét fog robbanni. — Ráordított a vigyorgó alakra:

— Önkéntes!

— Ah!

A cousin előkelő hanyagsággal állott fel és kissé megbiccentette a fejét.

— Párrdon, kapitány! — rikácsolta ki mértén. — Én nem vagyok önkéntes. Csak voltam. És Bothos vagyok, Bothos, a Bothásiak közül. H-val! A kis lány az én barátnőm! Az ösztöndíjat a szinitanodában én fizetem érte. A lakásbért is! . . .

Bothos, a bothásiak közül monoklit csoport a szemére és mosolygott.

A kapitány dühösen fordult sarkon. — Amikor az ajtót becsapta maga után, a köpenyegének balszárnya beszorult az ajtóba.

A cousin utána kiállott:

— Kapitány ur, ön be van csipve . . .

Fakots József.

Ezen közben tartott a szabadelvűpárt értekezlet, a mely teljesen zárt és bizalmas volt.

Apponyi Albert gróf, **Kossuth** Ferencel konferált. Ugy döntöttek, hogy az ellenzék ha kell, még itt marad. Még mindig azt hiszik, hogy ülés lesz, pedig elhatározott dolog, hogy ma már csak a főrendiház tart ülést.

Háromnegyed egy óra van. A képviselők nagy része az étkező terembe vonul. Parlamenti testőrt sehol sem lehet látni. Az ellenzék a megsebesült parlamenti testőrség javára gyűjtést fog rendezni.

A szabadelvű párt értekezlete.

— Saját tudósítónktól —

A szabadelvű párt értekezlete három negyed óra hosszáig tartott. Elsőnek gróf Tisza István miniszterelnök szólalt föl, aki kijelentette, hogy mindenre számított, csak arra a botrányra nem, amely ma történt. Közönséges bünténynek tekinti a történetet s a bűnösökkel a bíróság fog leszámolni. A maga részéről ez egyszer nem fog retorziót alkalmazni, ismétlés esetén azonban minden rendelkezésére álló eszközt fel fog használni. A párt nyugodt lehet, vannak a rendelkezésre eszközök, amelyekkel a büntényeket megtorolhatja.

Nézete szerint a szabadelvű pártból kilépett közül senki sem vett részt a mai botrányban. Reményli, hogy ezek minden befolyásukat fel fogják használni arra, hogy hasonló gyávaóságokra ne vetemedjék ez a banda. Tovább fog a maga útján haladni, mert tudja, hogy a nép jobb elemei vele vannak. Annak dacára, hogy az ellenzék mindent elkövetett, még az utcát sem tudta megmozgatni. Legyen a párt nyugodt és tartson össze. Ő ugyan tarthatott volna ülést, ha akart volna, de szándékosan nem tartott, hogy az ellenzéknek időt adjon a mai botrány reperálására. Ha nem fogják reperálni, majd tudni fogja kötelességét.

Majd így folytatja beszédét: Sok mindenre képesek tartottam azokat az urakat, de ily közönséges büntény elkövetésére és védtelen embereknek gyáva összeszurkálására nem tartottam képesnek. A helyzettel számolnunk kell. Ami ma a Házban történt, közönséges büncselekmény, melyért a büntető feljelentés meg fog tetetni. Ez az ügynek az egyik oldala, melyet nyugodtan bíróságra bízhatunk. A másik oldala pedig a további teendők iránti megállapodás.

Ha lett volna az országnak szüksége felvilágosításra, akkor az, ami ma a képviselőházban lefolyt csakugyan mindenki előtt aki nem vak bebizonyíthatta azt, hogy itt egy mindenre kész banda a magyar parlamentáriszmus megromlására, a magyar nemzet megbecstelenítésére tör. — Nekünk mennünk kell a magunk útján. Megtehettük volna ezt ma is, mert hiszen a képviselőházban az ülés lehetőségét biztosítani lehetett volna ma is. En azonban azt gondoltam, jobb ha következetesen maradunk az eddig követett taktikához, hogy semmit az események meglepetésszerű hatása alatt nem cselekszünk, hanem megfontoltan, hidegvérrel, de feltartóztatlanul megyünk a magunk útján. (Hosszantartó zajos helyeslés, taps.) Meglehet hogy a küzdelem más fegyverek alkalmazását fogja szükségessé tenni, mint a minőkre gondoltunk addig, míg egy bármennyire elfajult parlamenti küzdelemmel állottunk szemben.

Ha ismétlődnek az eset, hogy ott közönséges büncselekmények követnek el, akkor nekünk is olyan fegyverekhez kell nyulnunk, aminket közönséges büntevőkkel szemben, a közbiztonság fenntartására szükségessé tartunk.

Csalódnak ezek az urak, ha azt hiszik, hogy ők ilyen visszatartó viselkedéssel esetleg erősebb fegyverek használatát teszik föltétlenül szükségessé, hogy megromtják az egyetértést és egységet a pártban és megromtják a hangulatot az országban. Utóvégre

is minden attól függ, hogy van-e, él-e a magyar nemzetben igazi ragaszkodás az alkotmányhoz, a magyar parlament jó hírnevéhez, becsületéhez és életképességéhez. . . Ha nem él, akkor hiába fáradozunk, a végeredmény csak gyászos és siralmas bukás lesz. De nem ránk nézve, akik a dicső ügy mellett fölemelt fővel harcolunk, hanem a nemzetre nézve.

De nincs, nem lesz, nem lehet, hogy a magyar nemzetben ne legyen előhit az alkotmányban. (Zajos helyeslés és taps.) Vagy helyreállítjuk a rendet és biztosítjuk a föltétlenül szükséges törvényalkotási teendők teljesítését, vagy tegyük föl, — ámbár nem hiszem, — hogy nem sikerül a törekvés, akkor csak egy kötelességet ismerek a kormányra nézve, hogy *azonnal, nyomban apelláljon a nemzet ítéletére.* (Hosszantartó, zajos helyeslés és taps.) Ismételve arra kérek benneteket, hogy a szent tűz, mely bennetek lobogott és mely az eddigi eredményeknek biztos záloga volt, ha lehet, kettőzött erővel lobogjon. Folytassuk tovább ezt a nagy és szent harcot, melyben a kötelesség teljesítésnek és egy nagy ügy védelmének fölemelő érzése, egész erővel kell, hogy vigyen benneteket előre. (Percekig tartó taps.)

Tisza után Szentiványi Árpád emelkedett szólásra, a ki azzal kezdte beszédét:

— Itt vagyok és itt is maradok!

Arra kéri a miniszterelnököt, hogy ne akarjon bosszút állani és ügyeljen arra, hogy az utcán ártatlan ember vére ne folyjon. Utána báró Dániel Ernő tartott beszédet. Tisza közben kétszer is felszólalt és megkérte a pártot arra, hogy a klubban teljes számban megjelenjenek a további taktika megbeszélése végett.

Az elnök az ülést erre bezárta.

Tüntetések a képviselőház előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 13.

A mai képviselőházi ülés előtt zajos tüntetések színhelye volt az országháza előtti tér. Arra a hírre, hogy a szövetkezett ellenzék tagjai egy csoportban vonulnak a képviselőházba, néhány száz ember gyűlt össze az Angol-Királynő szálloda előtt, ahol a képviselők találkozási helye volt.

Már 9 óra előtt egymásután érkeztek meg az ellenzéki képviselők, a kiket az egybegyűlt tömeg lelkesen éljenzett.

Negyed tíz óra lehetett, a mikor a képviselők menete megindult az Angol Királynő szállodából. Elülment **Apponyi Albert** gróf, **Thaly Kálmán**, **Zichy Jenő** gróf és **Rakovszky István**. Utánuk következtek a képviselők négyes sorokban.

A képviselők a Deák Ferenc-utcából a Gizella-térre fordultak, majd a Dorottya-utcán folytatták útjukat. A tömeg két oldalról kísérte a menetet. **Kossuth** Ferenc, aki gyengélkedő állapotban van, a 410 számú kétfogatu bérkocsin követte a képviselők csoportját.

A képviselők menete az Ferenc József téren, Akadémia-utcán, Arany János-utcán át fordult a Rudolf-rakpartra. Itt csatlakozott hozzájuk **Vázsonyi Vilmos**. A képviselőket kísérő tömeg egyre szaporodott és a hangulata is lelkesebb lett. Amikor a menet a Ház előtti térre ért, az ott várakozó tömeg is eléjük futott.

Közben valaki elkezdte a Kossuth-nótát énekelni, mire az egész tüntető tömeg énekelte a dalt.

Ennek hangjai mellett ért a menet a képviselőház kapujához, ahol rendkívül izgalmas jelenet játszódott le. A ház kapujában állott ugyanis **Ragulya György** rendőrfelügyelő, két rendőrrel, hogy ellenőrizze a Házba igyekvőket. A házelnök rendelete folytán vezényelték ki Ragulyát, nehogy valaki mehessen a Házba, a kinek nincs jegye. — **Ugron Gábor** még mielőtt a képviselők menete megérkezett volna, ért a ház elé. — Amikor a kapuban álló rendőrfelügyelőt meglátta, magából kikelve kiállott rá:

— Mit keres maga itt? Mit akar itt? Nem türom, hogy a képviselőházba rendőrök jöjjenek!

Ragulya ezt válaszolta:

— Engem ide rendelték és itt maradok!

Erre heves szóváltás fejlődött ki Ugron és a felügyelő között. Eppen ekkor ért oda a menet. A képviselők tömege azt hitte, hogy a felügyelő nem akarja Ugront a házba bocsátani. A felháborodás iszonyu vihara tört ki. A képviselők botokat emeltek, öklükkel fenyegették meg a felügyelőt.

— Takarodjék innen. Nem türomk a Házban rendőröket. Itt mi parancsolunk! Itt mi vagyunk az urak.

Ragulya ragaszkodott ahhoz, hogy a Ház kapujában marad. Erre **Justh Gyula** heves kifakadásokkal illette a felügyelőt, mire a képviselők közül többen megragadták **Ragulyát** és rettenetes tumultusban kitétték a Házból az utcára.

Közben a tömeg ellepte a Házhoz vezető utat, lépcsőket, iszonyu felháborodással szidta a felügyelőt.

Percekig tartott a jelenet, míg végre **Gyalokay** rendőrtanácsos egy szakasz rendőrrel hátra szorította a tüntetőket és a Házhoz vezető utat kordonnal tette tisztává.

A tüntetők hangulata annyira fenyegető volt, hogy jelentést tettek **Rudnay Béla** főkapitánynak, a ki nyomban a helyszínre hajtattott és 40 lovas rendőrből álló csapatot vezényeltetett ki. A képviselőház előtti tér az ostromállapot képét mutatta. — A Ház körül lovas és gyalogos rendőrök portyáztak, a tüntetőket pedig kiszorították az alkotmány-utcába és a mellék utcákba. Eközben három embert letartóztattak. Tíz óra után már csend volt a téren és a tömeg a rendőri kordon mögött némán várakozott. Tizenegy óra tájban szivárgott ki a hír, hogy az ellenzék széjjel rombolta és a darabonkat kiverte a házból.

*

Az ülésteremben történt tumultusban több sebesülés történt. A képviselőház háznagyi hivatalából telefonáltak a mentőkért, akik egy kocsival dr. **Virosztek** Győző mentőfőorvos vezetésével vonultak ki. A házban hat sebesültet találtak. **Farkas János** főterembiztoshoz egy székét vágta hozzá, aki az ütéstől elájult. A mentők hozták eszméletre. A többi öt sebesült a következő: **Gittlinger Antal** 27 éves darabont a bal homlokán zuzott sebet, **László Antal** 32 éves darabont a fejtetőn zuzott sebet, **Veller József** 32 éves darabont a balszemén és a bal pofacsontján zuzott sebet, **Szücs Péter** 30 éves darabont a bal szeme alatt és **Kovács Kálmán** 34 éves darabont a bal szeme alatt zuzott sebet szenvedett. Valamennyi sebesültet a mentők kötötték be. A miniszterelnök, aki a szobájában volt, magához hívatta **Virosztek** főorvost, akitől jelentést kért a sebesültekről, **Virosztek** jelentette, hogy a sebesülések nem súlyosak.

Egyház és iskola.

A főreáliskola Csokonai ünnepe.

A százados Csokonai ünnepből, a helybeli állami főreáliskola tanuló ifjúsága is kiveszi a maga részét. Ugyanis az ifjúság is Csokonai ünnepre készül, melyet január hó folyamán tartanak meg.

Az árvaügyi bizottság, e hó 16-án az ev. ref. egyház tanács termében ülést tart.

Napi hírek.

— **Csokonai szülőháza.** A városi tanács tudatja, hogy a legközelebbi városi közgyűlésen a kereskedelmi és iparkamara tulajdonát képező Hatvan utca 23 számú háznak, kultuszpalota céljaira való megvásárlása tárgyában a törvényszerint kívánt névszerinti szavazást megejtí.

— **Megyei számonkérőszék.** Hajdu vármegye számonkérőszéke ma délelőtt 9 órakor Domahidy Elemér főispán elnökle alatt ülést tartott, melyen a 15-iki közgyűlést készítették elő.

— **A vízvezeték és csatornázási bizottság** tegnap délután Domahidy Elemér főispán elnökle alatt ülést tartott, melyen Aczél Géza főmérnök terjesztette elő a vízvezetési szabályrendeletet, melynek egyes pontjai fölött folyt a vita.

— **A szervező bizottság** ma délután 3 órakor Domahidy Elemér főispán elnökle alatt ülést tart.

— **Hajdumegye egészségügye.** Lonszky Álmós dr. megyei tisztii orvos jelenti, hogy az egész megyében általános a tüdőlob, ami a gyermekeknél és korosabbaknál, mint azt a november hónapi halálesetek bizonyítják, életveszélyos. A múlt hónapban bélhurutban kevesebben haltak meg, mint az előző évi novemberében, de annál több olyan halál eset fordult elő, amelyet tüdőbaj különösen tüdőgümőkór okozott. A roncsoló toroklob öt községben tizenöt esettel fordult elő, közülök 11 meggyógyult, egy gyógykezelés alatt van és három meghalt. Vörhenyben hét községben 69-en betegedtek meg. A vörheny egyébiránt Hajdunánáson járványként lépett fel. A megye három helységében 10 beteg feküdt hasi hagymázban.

— **Hentesek és mészárosok bálja.** A Debreceni hentes és mészáros ifjúság 1905. évi január hó 7-én, szombaton az „Arany Bika” szálloda disztermében jótékonycélu zártkörű bált rendez, belépti díj: személy-jegy 2 kor. család-jegy (4 személyre) 6 kor. páholy-jegy 8 korona. Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltani. Zenész; Kiss Béla zenekara. Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Némethy János, Gombos István, Fehér és Horváth és Kiss Gergely üzleteiben.

— **A szabad iskolának** abban az osztályában, ahol a műveltebb közönségnek tartanak előadást, holnap folytatja Sáfány Lajos, a kiváló pedagógus a *nevelés problémáiról* megkezdett sorozatát. A kereskedelmi akadémia disztermébe — ott lesz holnap is az előadás — mindenki ingyen beléphet. Kezdeté 5 órakor.

— **Esküvő.** Groszmann Ignác ehó 25-én vezeti oltárhoz Turai Margit kisasszonyt, Turai Farkas bájos leányát. A szertartás d. u. 3 órakor lesz a Deák-Ferenc utcai izr. templomban.

— **A zsidó nőegylet mulatsága** az évad egyik legsikerültebb attrakciójának ígérkezik. Lázás készülődést fejt ki nemcsak a bálrendezés, de ugyszólván az egész debreceni társaság, amelyből kevesen fognak hiányozni a minden tekintetben eredeti japáni nyári ünnepélyen. Az elnökségtől különben a következő sorok közlésére kéretünk fel: „Azok a hölgyek és urak, akik a nyári ünnepélyen japáni kosztümben szándékoznak megjelenni; a szerdai nap folyamán tudassák okvetlenül a nőegyleti elnökkel” (Kossuth u. 32.)

— **A világitási bizottság** e hó 15-én csütörtökön d. u. 3 órakor Körner Adolf elnökle alatt a légszuszgyárban ülést tart.

— **Rákóczi hamvai Budapesten.** A nagy fejedelem és a bujdosásban osztályos társai hamvainak hazahozatala kérdésében új nagyszabású terv merült fel, amelynek — mint illetékes forrásból értesülünk — az a célja, hogy a hazahozatal országos megünneplésének első nagyobb aktusa Budapesten, az ország fővárosában folyjon le. A

jövő évben, amikor az exhumálás ténynyé válik, június 8-án szentelik fel a Szent-István-bazilikát. A felszentelés nagy ünnepléssel megy végbe s a terv az, hogy ugyanakkora érkezék Budapestre a kuruc fejedelem koporsója is. A felszentelt Bazilikában impozáns ravatalt akarnak felállítani s a hercegprimás segédletével tartanák meg a hamvak körül a nagy fejedelemhez illő rekvietet. A fővárost külsőleg és méltóan díszítenék, hogy megfelelő legyen a gyászünnepek, magában a Bazilikában pedig elsőrangú művészek tervei nyomán állítanak fel a fejedelmi ravatalt és azok szerint rendeznék az egész gyászpompát. A nagy rekviet után indulna azután az országos gyászmenet Kassára a nagy fejedelem örök pihenő helyéhez.

— **Rabló! Gyilkos!** Ezek a szavak riasztották fel tegnap a Hatvan-utca egyik részének nyugalmasan pihenő lakosságát. Az ablakok kitérültek, a kapuk kinyitak. A sötétből egyre-másra hangzott a rémes kiáltás!

— Rabló! Gyilkos!

Az őrjárat a Piac-utcában lépegetett. Lélek-szakadva rohant a kiáltás irányában.

Az utca sarkában fetrengett egy italos polgár.

— Megraboltak! Meggyilkoltak! — nyöszörögte.

— Ki a rabló, ki a gyilkos? — kérdezték tőle.

— Ha én azt tudnám! — sóhajtott a magyar.

— Hát vérzik valahol!

— Vérzik a szívem, a honfibu és csüggedés miatt.

— Elvették valamijét?

— Igen, elvette a nyugalmamat a kis szőke.

— De hát miért kiabál?

— Az érzelmeimnek adok kifejezést.

A rablógyilkost kiabáló polgár ellen a kihágási bíróságnál feljelentést tettek.

— **Gyermekhotel.** Ilyen is van már. Londonban alapította meg egy gyermekápoló egyesület, Célja biztos és meleg otthon nyújtani olyan nyolcéven aluli gyermekeknek akiknek szülei elutaztak. A hotel berendezése a legkényesebb igényeknek is megfelel. Hat sor babastilusban butorozott szobából áll a hotel és a felügyeletet diplomás ápolónők látják el. Három-három gyermek alkot egy-egy familiát, egy egész kis baba, egy hét-nyolc éves gyermek és egy akinek a kora ennek a kettőnek a kora közé esik. A szobák butordarabjai liliputiméretűek. — Asztal, szék, vizeskanosó mosdótál mind mind a gyermekek kis formájhoz igazodik. — Az egyes familiák nem érintkeznek egymással, az ápolónőknek kötelességük gondoskodni arról, hogy az apró vendégek a legszűkebb családi körben is jól érezzék magukat. Van a babahotelnek vendégkönyve is, a melybe a kicsi vendégek kicsi látogatói írják be a nevüket. Olyan gyerekek, a kik még tejjel táplálkoznak, havonta tizenkét—negyvenkét koronát fizetnek, az idősebbek évi hétszázhatvan—kétezer koronát, a szobák minősége szerint. Még kis ekvipázsok is rendelkezésre állanak a boldog apróságnak, a mely igrapról-napra sétakocsizást rendez a Kengingtongardenben.

— **Kirakat tolvaj.** A rendőrség tegnap letartóztatta Varga Sára 43 éves közismert tolvajnőt, aki már éveket töltött különböző feyházakban, ma a Miklós és Markbreit cég kiakasztott áruiból egy pár cipőt ellopott. Két kis fiu Bagvila Gyula és Daróczy Lajos észrevették a dolgot, utánna futottak és átadták egy rendőrnek, aki a központra kísérte a javíthatatlan tolvaj nőt.

— **Romlott hus.** Szentesy Ferenc houvédőrmester tegnap a sertésvásáron egy kihalított disznót vett 132 koronáért. Mikor lakására szállította a feldolgozásra odarendelt hentes észrevette, hogy az őrmester romlott döghust vásárolt. Rögtön elhívták Csáky János állatorvost, aki megerősítette a hentes állítását. Szentesy pedig feljelentést tett a rendőrségen közegészség elleni kihágás miatt az eladó ellen, kinek kiletét nyomozza a hatóság.

Köszönetnyilvánítás. A „Petőfi dalkör“ december 4-ikén tartott háziestélye alkalmával a dalkör házialapja javára a következő felülfizetések folytak be: dr. Dóczy Emil ügyész ur 10 korona, Komlóssy Arthur elnök ur 5 korona, Dóczy Gedeon ur 4 kor, Ulrich Jenő ur 3 korona, dr. Bakonyi Samu, Csúrka István, Dézsy Lajos, Engesszer József, N. N. dr. Halmay Elemér, Márton Gyula, N. N., Rác Gábor, Komlóssy Dezső és Komlóssy Miklós urak 2—2 korona, Id. Nagy Gábor ur 1 korona, összesen 45 korona, mely szíves adományokért midőn a dalkör nevében hálás köszönetemet nyilvánítom, egyszersmint jelzem, hogy ezen célra, t. i. a dalkör házialapjának céljára, egy a t. alapító, mint rendes tagoktól és a dalkör bármely pártolója és barátjától a legcsekélyebb adományokat is szívesen és köszönettel fogadjuk és a külön kezelendő házalaphoz esatoljuk. Debrecen, 1904 dec. 8. Márton Gyula egyleti pénztárnok.

Tolvaj hetes. A nyár elején történt, hogy Kovács János, ki Lusztig Károly fűszerüzletében hetes volt, kiderült, hogy gazdája üzletéből rendszeresen lopja a fűszerneműeket. Bardóc András rendőrbiztos akkor rábizonyította a lopást, sőt büntársait is kikutatta. A lopott fűszerekből is sok előkerült. A debreceni kir. törvényszék ma foglalkozott az ügygel. A tanúk kihallgatása és perbeszédék meghallgatása után a kir. törvényszék Kovács Jánost lopásért 4—hónapi fegyházra, feleségét bünpártolásért 8 napi, Kaszás Istvánt, kinél a lopott holmikat találták, orgazdaság miatt két hónapi, a feleségét szintén bünpártolásért két napai og házra ítélte jogerőssé vált ítélettel.

Ertesítés. A polgármesteri hivatal intézkedése folytán az elemi iskolák f. é. dec. 14-től újra megnyílnak. Felhívom ennélfogva az ágost. hitv. ev. elemi iskolába beiratkozott tanulók szülőit, hogy gyermekeiket az említett napon vagyis szerdán reggel 8 órakor az iskolába küldeni szíveskedjenek. Materny Lajos isk. sz. elnök.

A Burg-színház söprögető asszonya. Bécsből írják: A császarvárosban ma sokat beszéltek a Neues Wiener Journal egy cikkelyéről, amely a Burg-színház söprögető asszonyának, Sievers-Rotthenheim Mária Jozefának mondja el szomorú és feltűnést keltő sorsát. Ez az asszony, aki csaknem tíz év óta napi kilencven krajcárért söpör, surol, szőnyeget porol a színházban és akinek most felmondtak, Mária Lujzának, I. Napoleon feleségének az unokája, Montenuovo herceg főudvarmester féltestvére. A színházban, ahol ismerik a söprögető asszony történetét, fölháborodást kelt a fölmondás és visszavonása érdekében többen el akarnak menni a főudvarmesterhez.

Mozognak az anarkisták. Szombati számunkban jelentettük, hogy Rómába titkos figyelmeztetés érkezett két anarkistáról, akik merényletet akarnak elkövetni Viktor Emánuel király ellen. Most pedig Párisból jelentik nekünk, hogy Loubet elnök névtelen levelet kapott Londonból, a melyben figyelmeztetik, hogy Parnegiam olasz anarkista azzal a titkos küldetéssel utazozott Párisba, hogy egy előkelő parlamenti férfit meggyilkoljon.

Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánát a következő halálozásokat jelentették be: Barát Lajos r. kat. 81 éves, Szolenszki János r. kat. 59 éves, Kis János ev. ref. 3 napos, Jenei Mária ev. ref. 2 hónapos, Bajdi László ev. ref. 2 éves, Kis László ev. ref. 1 hónapos, özvegy Pázmány Istvánné Balázs Katalin r. kat. 68 éves, Borbély Sándor ev. ref. 50 éves özv. Balázs Imréné Dandé Sára ev. ref. 78 éves, Horváth Mária Magdolna r. k. 3 éves, Fleischmann Szeréna izr. 16 éves, özv. Soltész Gáborné Szilágyi Erzsébet ev. ref. 78 éves.

Gyenge, tüdőbajra hajlandó görvéllykóros, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovits-féle iztelen csukamájolaj, melyet miután sem kelleetlen sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen ize

nincsen szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszerárában Debrecen.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerdán, Görög rabszolga. Operett. Csütörtökön, Heidelbergi diákelet. Színmű.

Pénteken, Enyingi Török Bálint Dráma.

Szombaton, Tücsök. Életkép.

Vasárnap délután Falurossza. Nép-színmű.

Este először Emigráns. Színmű.

* Uj pályázat a szegedi színházra.

Szeged város köztörvényhatósági bizottsága ma este tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a szegedi színházra rövid lejáratu új pályázatot ír ki. A közgyűlés után rendkívüli tanácsülés volt, melyen megállapodás történt az iránt, hogy a pályázat folyó hó 22-ig terjedő határidővel járjon le.

Színházi hírek. Szerdán kerül színre Sidney Jones 3 felvonásos operettje „A görög rabszolga“. Az operett főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Antonia — Rományi Mária, Iris — Krémerné Lili Marcsis — Szilágyi Aladár, Heliodorus — Krémer Jenő, Aspasia — Rózsa Lili, Archias — Csörtos Gyula, Diomed — Mezei Andor, Melanopis — Havasy Szidi. Csütörtökön Meyer Förster Vilmos nagy-sikerű színműve a „Heidelbergi diákelet“ kerül színre a legutóbbi szereposztással. Szorgalmasan folynak a színpadi próbák Kemechey Jenő 3 felvonásos színművéből „Az emigráns“-ból, melynek vasárnap este lesz b bemutatója.

TA VIRÁ TOK.

A képviselőház ülése.

Budapest dec. 13. A képviselőházat holnap délelőtt 10 órára ülésre összehívták.

Bűnügyi vizsgálat képviselők ellen.

Budapest, dec. 13. Hír szerint a budapesti ügyészség indítványára a budapesti büntető törvényszék vizsgáló bírája megindította a bűnügyi vizsgálatot a renitenskedő képviselők ellen, hatóság elleni erőszak miatt.

Egy képviselő halála.

Budapest, dec. 13. Neményi Ambrus országgyűlési képviselő a Pesti Napló volt főszerkesztője, hosszas betegség után ma meghalt.

A japán-orosz háború.

London, dec. 13. A Morningspot jelenté Sanghaiból: A Sahótól délre lévő japán jobbszárny észak felé húzódott. Előőrse elérte Kuancsut. Azt jelentik, hogy heves ütközet kezdődött.

Egy apácakolostor tolvaja.

Kazán, december 13. Ma fejezték be Sztojan (Osajin) perének tárgyalását. Sztojan 12 évi kényszermunkára ítélték. Egy apácakolostorból ellopta azt a híres Mária-képet, a melyet még Pugacsev is megkimélt Kazán 1773-iki meghódításakor és a melynek mása a Romanovok házilobogóján van. Sztojan a képet, miután a rajta levő drágaköveket kitördelte, elégette.

A Rajna szabályozás.

Borschah, december 13. Ma ülést tartott a nemzetközi Rajnaszabályozási bizottság. A belügyminisztérium tudatja, hogy az osztrák kormány a diepoldzau Rajnaszabályozásra vonatkozó javaslatát áttették a svájci szövetség tanácsához. A bizottsági elnöklet 1905-re Svájra száll át és elnökül Zollikofer st. galleni kormánytanácsost választották meg.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 13.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsra került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok. Idő: borus.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtzéki tárgyalás. Tegnap folytatta a törvényszék Z. Fekete Imréné és Fülöp Julis emberölési perében a tanúkihallgatást. Érdekesebb vallomást, mely az ügyre nézve döntő befolyással bírt csupán egy tanu tett, a többi vallomások majdnem lényegtelenek voltak. Nagy Imre azon az augusztusi éjszakán, kinn aludt a szabadban és Cs. Tóth Pál tanyája felől három lövést hallott, de nem tulajdonított neki fontosságot, mert azt hitte, hogy orvvadászoktól származik. Cs. Tóth Sándor volt az, aki a meggyilkolt asszony hulláját megtalálta a kutjában. — Elmondja, hogy ki akarta kövezni a kutat és e célból téglát szállított ki a tanyára. Amikor belenézett a kutba, megpillantotta a holtestet. Erre rögtön értesítette a bősörményi rendőrséget, honnan a helyszínére kiment hatósági emberek húzták ki a holt asszonyt a kutból. Lényeges vallomást Oláh János tett, a ki a tett elkövetésének éjjelen találkozott a vádlottakkal, amint azok egy kocsin szállították a holtestet, még a szűrt is megismerte, amelylyel le volt takarva. Szembesítéskor Z. Fekete Imréné nem tagadja, hogy találkozott a tanuval és igazolja, hogy mondta neki:

— Siessen kend haza, mert várják. Kitünt ezen tanu vallomásából az is, hogy Z. Feketének más uton hajtotta a kocsit, mint azt előbbi vallomása során mondta. A tanu megeskették és a tárgyalást mára halasztotta a törvényszék.

§ Pör a Cyranó de Bergerac miatt.

Nincs olyan szindarab mely annyi dologot adott volna, a hazai bíróságoknak, mint Rostand Edmond világhírű drámája a nagy orru Cyranó. A mű magyarországra Réti-Valentin színházi irodája utján került, akik a szerzőtől a darab előadási jogát megszerzték. Eladta azonban számos vidéki színgazgatónak az előadási jogát Bárd testvérek zenekiadó cég is, aki onnan formált a darabhoz tulajdonjogot, hogy a művet Ábrányi Emillel lefordította, de a szerzőtől a jogot meg nem szerezte a Réti-Valentin cég perbe fogta Kreesányi Ignác Dr. Janovics Jenőt, Szendrey Mihály, Komjáthy János színgazgatókat. Ez utóbbi perben tegnap hozott ítéletet a debreceni törvényszék ső

Gleichmann Lajos dr. budapesti ügyvéd keresete értelmében, elmarasztalta Komjáthy kassai szinigazgatót, aki ellen megállapította a szerzői jog bitorlását 2000 korona tőke, kamat és 471 korona perköltség megfizetésében. Az elmarasztalt szinigazgató megfélebbizte ezt az ítéletet.

KÖZGAZDASÁG.

Az O. M. K. E. és a fogyasztási szövetkezetek. A fogyasztási szövetkezetek kérdésében akarunk számot adni olvasóinknak az O. M. K. E. országos állásfoglalásáról; a hazai szövetkezeti ügy fejlődésében észlelhető beteges jelenségek közül ez bizonyára a legfontosabb, a mely a leghatályosabb orvoslást igényli. Napról-napra alakulnak fogyasztási szövetkezetek olyan helyeken, a hol azokra szükség egyáltalán nincs, mert a kereskedelem teljes mértékben és a kifejlődő szabad verseny mellett a legjutányosabban kielégíti az igényeket; e mellett azonban, mikor a kereskedő alig elviselheti III-ad osztályú kereseti adó alatt nyög, e szövetkezetek vagy egészen adómentesek, bár arra határozott jogalap nincs, vagy kedvezményes elbánásban részesülnek.

Még helytelenebb és kárhoztatandóbb azonban az, hogy lelkészek, tanítók és közigazgatási organumok, — a kiknek helye az állami életben a templom, az iskola és a becsületes államrendtartás volna, — a maguk hivatali tekintélyével, vagy állásuk erkölcsi súlyával állanak oda fogyasztási szövetkezetek kétes értékű alapításának kezdeményezése mellé.

Maga az államhatalom is előmozdítja a mesterkelt fejlesztés hasznos munkáját azáltal, hogy a dohánylárusítási és italmérségi engedélyeket, még pedig a már kiadott ilyenü engedélyekre való tekintet nélkül — a szövetkezeteknek is megadja.

Ez az eljárás egyenes sérelmével jár azon törvényes korlátozásnak, mely szerint az eladások csak a tagok körére vannak szorítva; mert hiszen a monopol-cikkek eladása ily korlátozást meg nem tűr; és ennek analógiájára egész közel fekvő dolog, hogy a szövetkezetek az elárúsítást egyéb cikkekben is kiterjesztik a nem tagokra is; ez az eljárás illegális, törvényellenes és veszedelmes.

Illegális, mert a szövetkezet csak addig érdemel állami támogatást az adókedvezményben, a míg üzletköre a törvényt szabta kereteken belül mozog; a míg tevékenységét magasabb gazdasági szempontok jellemzik, a melyekkel az italmérségi engedély soha össze nem egyeztethető; veszedelmes, mert a tényleg élvezett kényeztetés folytán a kisebb kereskedelmi existenciákat végromlással fenyegeti és míg az egyik oldalán adómentes alanyokat dédelget, a másik oldalon nagy adószolgáltatási képességgel bíró osztályt létalapjaiban tesz tönkre.

Mindezeket az egész ország különböző részeiből felérkezett panaszokból és a beszovaltatott konkrét adatokból felismerve az O. M. K. E. agilis elnöksége, megütközéssel állapította meg e sérelmek egész sorozatát és a bajokban segitendő, szükségesnek tartja a fogyasztási szövetkezeteknek az egyenlő teherviselés elve alapján való megadóztatását; helytelennek tartja, hogy azok önkényelárúsítási és italmérségi engedélyeket kaphatnak; megtiltandónak tartja, hogy szövetkezetek alakításában közhivatalnokok, lelkészek, tanítók e minőségük előtérbe állításával agitatorius tevékenységet folytathassanak.

Üdvözlönünk kell a nagyon idején való kezdeményezésért az O. M. K. E. körültekintő vezetőségét; ha visszagondolunk azon szövetkezeti hajótörésekre, a melyeket hasonló szövetkezetek itt nálunk szenvedtek, nagy anyagi károkat okozna a részjegytulajdonosoknak, sokkal kívánatosabbnak tartjuk a mult tanultságain okulva, hogy ily kezdeményezők a jövőre lehetetlenné tésenek, minthogy létrejöttükkel jóhiszemű embereket károsodásba vigyenek.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Késtemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó árak kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki a nyavalyatörés, görcs, és más ideg állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a haltny szabad gyógyszerárban.

A fáradtságot senki ne sajnálja.

NÁNÁSSY LAJOS

1882-ik év óta fennálló

vasüzletét

felkeresni (Kereskedelmi és Iparkamara épület 69 sz. a megyeházzal szemben) a hol minden vasáru cikkek, elősmert legjobb minőségben s legjutányosabb árban kaphatók.

Teljes konyha felszerelések, kiváló minőségű tüzhelyek (sparhed) vaskályhák rudvasak, vaslemezek, vastengelyek legolcsóbb beszerzési forrása.

A takarékos tüzhelyeket (sparhed) Budapestről jött lakatosokkal itt még nem látott szép s jó kivitelben, rajz után is csináltak. Sollingeni zsebkések konyhakések, asztali kések, ollók, beretvák főraktára.

Egy darab gáz izzóttest (harisnya) 60 fill. Egy drb. üveg henger 20 fill.

Főző edények magyar gyártmány egész fincm Brünni és Pilseni gyártmány nálam kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Nánássy Lajos.

KUGLER CZUKORKAK

eredeti csomagolásban kaphatók

Megedüs és Sándor előbb László Albert és Társa

cégnél

Debrecen, Kossuth-u. 11.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	3	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. mond. kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig — — —	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5	08	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3	56	
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	51	
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2	50	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27	
Csak Szatmár — — — —	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11	
Csak Nyíregyházaig — — —	d. u.	12	19	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vasártérről —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	reggel	8	09
	vasártérről —	reggel	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	11	07
	vasártérről —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u.	4	25
	vasártérről —	d. u.	4	38
felé	m. á. vasutól	d. u.	12	11
	vasártérről —	d. u.	12	12
	m. á. vasutól	este	6	46
	vasártérről —	este	6	52
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4	36	
F.-Abony felé vasártérről —	reggel	4	56	
O.-Köcs—Pólgár felé m. a. v.-tól	d. u.	4	06	
O.-Köcs—Pólgár felé vasártérről	d. u.	4	23	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A dén 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	35

Bpestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. át-zalással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6	41	
Budapest—N.-varad felől	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2	15	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5	40	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. e.	4	37	
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	11	55	
Csak M.-Sziget felől — — —	este	3	31	
Szatmár felől — — — —	este	10	40	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	6	30	
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	50	
Csak Nyíregyháza felől — — —	d. u.	7	48	
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	3	33	
	vasártérről —	reggel	7	40
	mávasúthoz	d. e.	7	22
	vasártérről —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály	mávasúthoz	este	11	12
H.-Böszörmény	vasártérről —	este	6	51
	mávasúthoz	este	6	57
felől	vasártérről —	d. u.	9	46
	mávasúthoz	d. u.	8	52
	vasártérről —	d. u.	1	—
	mávasúthoz	d. u.	3	34
F.-Abony felől vasártérről —	d. u.	3	35	
F.-Abony felől mávasúthoz —	d. u.	5	45	
O.-Köcs—Pólgár felől vas. térről	reggel	5	44	
O.-Köcs—Pólgár felől máv.-hoz	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7	13	

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs legjobb
RETHY-féle

pe metefű ezükökanya!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-felét** kerjünk, mivel sok haszontalan utáizata van
1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY** felét fogadjunk el!

Debreceen: Fiac utca 79. sz.

Karácsonyi és Ujévi Ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók.

HEGEDŰS és SÁNDOR

előbb László Albert és Társa könyv és papirkereskedésében.

Kossuth-u. 11. sz.

Régi piac utcai helyiségünkben feltűnő olcsó árban árusítunk el felmaradt könyveket képeket és zeneműveket

Csasz. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világonlegjobb lábbeli fényesítő és fény krém mindenféle világos és feke bőre-
mek részére, mely kiváló szel fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccé-
tes, sárga vagy barna bőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1882 Gyári raktár Budapest V. Lipót-kő ut 24. (Briefadresse Wien III)
Wasche kaufe Sien nur Bruna enseife Mindenütt kaphato

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
Jegygyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termében volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat, oly művészettel és gyorsan állit elő, hogy virág termemben bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyra becsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.
műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordittatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

LELTÁROZÁS MIATT

raktárról kiválogatott de kifogástalan áruk mélyen leszállított áron (nagy részük féláron) adatnak el és pedig,

Szőnyeg maradékok, egyes függönyök és asztal terítők flanel és selyem hulladék takarók selyem paplanok.

Kávés abroszok és terítékek, női ingek női háló ingek fésülködők és háló kötőfűzők, ágyneműek, színes alsó szoknyák, diván párnák.

Zefir, karton, és barchet maradék és más hasznos cikkek

A fent említett kiárusítási cikkeken kívül pedig nagy választékban vannak raktáron ugy használati mint **karácsonyi ajándék** tárgyak.

KARDOS LÁSZLÓ

Debrecen Kossuth-u. 9.

ÁLLAM-SORSJEGYEK

Főnyeremény 200.000 kor.

1 DARAB 4 KOR.

Húzás december 15-én

Kapható a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Banknál.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a debreceni piacon fennálló

butor-üzletemet

mai kor igényeinek megfelelően megújítottam, valamint egész modern gézerőre berendezett

butor-gyárat

étesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet minőség, izlés és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszerűsödő felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédülő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 24 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító Debrecen.

Asztalos segédek kerestetnek.

Legalkalmasabb

karácsonyi

ajándékok

BORSOS KATA

műipar-áru üzletében

DEBRECEN, városháza.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet egy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint jár eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetétek arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig

előlegképen befizetésük 10 része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és érték papir zálogra, végül elzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelt már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetékeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főoltára épületében) bármely nap délelőtti úgy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1904, november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.